

ΒΑΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ΄

Συνδρομή ἑτησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησιαί. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

9 Μαρτίου 1886

ΚΟΛΟΜΒΑ

Διήγημα Προσπερὺ Μεριμέ.
(Μετάφρασις Ν. Γ. Π.)

ΙΖ΄

Ἀπαλλαγείς τῆς ἀτάκτου ἀκολουθίας αὐτοῦ, ὁ Ὅρσο ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, κατεχόμενος μᾶλλον ὑπὸ χαρᾶς, διότι ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ τὴν μίς Νέβιλ, ἢ ὑπὸ φόβου μὴ συναντήσῃ τοὺς ἐχθροὺς του. Ἡ δίκη, τὴν ὁποίαν θὰ κινήσω κατὰ τῶν ἀχρείων ἐκείνων Βαρρικίνη, διεννοεῖτο, θὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ μεταβῶ εἰς Βαστίαν. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ συνοδεύσω ἕως ἐκεῖ τὴν μίς Νέβιλ; Καὶ διατί ἀπὸ τὴν Βαστίαν νὰ μὴ ὑπάγω μαζί της εἰς τὰ λουτρά τῆς Ὁρέτσας; » Καὶ ταῦτα λέγων ἀνεπόλει εὐκρινῶς τὰ γραφικώτατα ἐκεῖνα μέρη, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἰδῆ κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Τῷ ἐφάνη ὅτι εὐρέθη ἐν χλοερῷ λειμῶνι, ὑπὸ γηραιᾶς καστανέας ἐπὶ χορτοπλίνθου ἐκ στιλπνῆς χλόης, ἐν ἣ ἦσαν ἐγκατεσπαρμένοι κύανοι, ὁμοιάζοντες πρὸς ὀφθαλμοὺς διαγελῶντας αὐτῷ· τῷ ἐφάνη ὅτι ἔβλεπε τὴν μίς Λυδίαν, καθημένην πλησίον του· εἶχεν ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν, ἢ δὲ ξανθὴ κόμη της, λεπτότερα καὶ μαλακωτέρα τῆς μετάξης, ἔλαμπεν ὡς χρυσὸς πρὸς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τὰς διαπερώσας τὸ πυκνὸν φύλλωμα. Οἱ κυανοὶ ὀφθαλμοὶ της εἶχον χρῶμα λαμπρότερον τοῦ οὐρανοῦ. Στηρίζουσα ἐπὶ τῆς παλάμης τὴν κεφαλὴν, ἤκουε σύννοους τοὺς ἐρωτικοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους τρέμων ἐκείνος τῇ ἔλεγεν· ἐφόρει δὲ τὴν αὐτὴν βαμβακερὰν ἐσθῆτα, ἣν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐξ Αἰακείου· ὑπὸ τὴν παρυφὴν δὲ τῆς ἐσθῆτος διεφάνετο μικρὸς ποὺς, ὑποδεδεμένος μέλαν μετάξινον σανδάλιον. Ὁ Ὅρσο διεννοεῖτο, ὅτι μακάριος ὄντως θὰ ἦτο, ἂν ἠσπάζετο τὸν πόδα ἐκείνον· ἀλλ' ἡ μίς Λυδία εἶχε τὴν μίαν χεῖρα γυμνήν, ἄνευ χειροκτίου, καὶ ἐκράτει λευκάνθεμον. Ὁ Ὅρσο ἐλάμβανε τὸ λευκάνθεμον ἐκεῖνο, καὶ ἡ χεὶρ τῆς Λυδίας ἔσφιγγε τὴν ἰδικὴν του· αὐτὸς δὲ ἐφίλει τὸ ἄνθος καὶ εἶτα τὴν χεῖρα, καὶ δυσαρέσκειακ δὲν ἔβλεπεν. . . . Τοιαῦτα ὄνειροπολῶν δὲν προσεῖχεν εἰς τὸν δρόμον του, ἀλλ' ἔτρεχεν ἀλλόφρων ὅπου

ὁ ἵππος ἔφερεν αὐτόν. Ἐμελλε δὲ νὰ ἀσπασθῆ καὶ δεύτερον κατὰ διάνοιαν τὴν λευκὴν χεῖρα τῆς μίς Νέβιλ, ἀλλὰ παρ' ὀλίγον ἠσπάζετο πράγματι τὴν κεφαλὴν τοῦ ἵππου του, ἀναχαιτισθέντος αἰφνιδίως, διότι ἡ μικρὰ Χιλίνα τοῦ ἀνέκοψε τὸν δρόμον, ἀρπάσασα τὸν χαλινὸν αὐτοῦ.

«Ποῦ τρέχετε ἔτσι, Ὅρσο Ἀντώνη; εἶπε. Δὲν εἰξεύρετε πῶς ὁ ἐχθρὸς σας εἶναι ἐδῶ κοντά; — Ὁ ἐχθρὸς μου! ἀνεφώνησεν ὁ Ὅρσο ὀργισθεὶς σφόδρα διὰ τὴν ἀπότομον διακοπὴν τοῦ ἠδέος ὄνειροπολήματος. Ποῦ εἶναι;

— Ὁ Ὁρλανδούτσιο εἶναι ἐδῶ κοντά. Σᾶς ἔχει καρτέρι. Νὰ γυρίσετε πίσω γρήγορα!

— Ἄ! μοῦ ἔχει καρτέρι! Τὸν εἶδες;

— Ναί, Ὅρσο Ἀντώνη· ἤμουν ἔξαπλωμένη ἔς τὴ φτέρη τότε ποῦ πέρασε. Ἐκύτταζε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μὲ τὸ τηλεσκόπιον.

— Καὶ κατὰ ποῦ πῆγαίτε;

— Ἐρροβόλησε ἀπὸ κεῖ, ἀπὸ τῆ βράχη ποῦ πηγαίνετε σεῖς τώρα.

— Εὐχαριστῶ.

— Ὅρσο Ἀντώνη, δὲν εἶναι καλλίτερα νὰ περιμείνετε τὸν θεῖόν μου; Δὲν θ' ἀργήσῃ, καὶ ὅταν αὐτὸς εἶναι μαζί σας, δὲν θὰ σᾶς πειράξῃ κἀνεὶς.

— Μὴ σὲ μέλη, Χιλί, δὲν χρειάζομαι τὸν θεῖόν σου.

— Ἄν θέλετε, πηγαίνω ἐγὼ ἐμπροστά.

— Ὅχι, ὄχι! εὐχαριστῶ.»

Κεντήσας δὲ τὸν ἵππον ὁ Ὅρσο κατηύθυνεν ἐν τάχει πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος ὑπὸ τοῦ κορασίου.

Τὸ πρῶτον καταλαβὸν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ αἰσθημα ἦτο παραφορὰ ἀλόγιστος, καὶ διεννοήθη ὅτι ἀρίστη τῷ παρῆγετο εὐκαιρία νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἄνδρον ἐκεῖνον, ὅστις ῥαπισθεὶς ἀρμύζουσαν ἐκδίκησιν ἐνόμισε τὴν ἀκρωτηρίασιν ἵππου. Ἄλλ' ἔπειτα, ἐν ᾧ ἐπροχώρει, ἀναλογισθεὶς ὅτι εἶχε κᾶπως ἀναλάβῃ ὑποχρέωσιν τινα πρὸς τὸν νομάρχην, καὶ πρὸ πάντων φοβηθεὶς μὴ δὲν προφθάσῃ νὰ ἰδῇ τὴν μίς Νέβιλ, μετέβαλε γνώμην καὶ σχεδὸν νῆχθητὴ νὰ μὴ συναντήσῃ τὸν Ὁρλανδούτσιο. Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἢ ἀνάμνησις τοῦ πατρὸς του, ἢ πρὸς τὸν ἵππον ὕβρις, αἱ ἀ-

πειλαί τῶν Βαρρικήνη ἀνερρίπισαν τὴν ὄργην αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐβίαζον νὰ ἀναζητήσῃ τὸν ἐχθρόν, ὅπως προκαλέσας αὐτὸν τὸν ἐξαναγκάσῃ νὰ μονομαχήσῃ. Ὑπὸ ταιούτων ἀντιθέτων αἰσθημάτων κατεχόμενος, ἐξηκολούθει τὴν πορείαν τευ, ἀλλὰ μετὰ προφυλάξεως πλέον, ἐξετάζων τὰς λόχμας καὶ τοὺς φράκτας, καὶ ἐνίοτε μάλιστα ἀνακόπτων τὸν δρόμον, ὅπως ἀκρασθῇ τοὺς συγκεχυμένους ἤχους, τοὺς συνήθεις εἰς τὰς πεδιάδας. Μετὰ πορείαν δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας, ἀφ' οὗτο ἀπεχωρίσθη τῆς μικρᾶς Χιλίνας (ἦτο δὲ τότε ἡ ἐνάτη περίπου πρὸ μεσημβρίας) ἐφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν λόφου εἰς ἄκρον κατωφεροῦς. Ἡ ὁδὸς ἡ μᾶλλον ἡ σχεδὸν ἀπάτητος ἀτραπός, δι' ἧς ἐπορευέτο, ἔφερε διὰ μέσου μακρῆς ἀρτίως πυροποληθέντος ὄλον ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐκαλύπτετο ὑπὸ τέφρας ὑπολευκοῦ, καὶ τῆδε κἀκεῖσε δενδρία καὶ τινα μεγάλα δένδρα, ἄφυλλα, ἀπνηθρακωμένα ὑπὸ τοῦ πυρός, ὑψοῦντο ἀκόμη εἰ καὶ κατὰξῆρα. Ὁ βλέπων μακρῆς κεκαυμένον νομίζει ὅτι εὐρίσκεται ἐν χώρᾳ τινὶ τῆς ἄρκτου ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ἡ δὲ ἀντιθεσις τῆς ζηρασίας τοῦ ἀποτεφρωθέντος μέρους πρὸς τὴν περικυκλοῦσαν αὐτὸ ἀφθονωτάτην φυτείαν, τὸ δεικνύει μᾶλλον γυμνὸν καὶ ἄχαρι. Ἀλλ' ἐκεῖ ὁ Ὅρσο ἐν μόνον πρᾶγμα ἔβλεπε, πρᾶγμα εἰς ὃ μεγίστην ἀπέδιδε σπουδαιότητα, ἕνεκα τῆς περιστάσεως, εἰς ἣν ἔτυχεν· ἕνεκα τῆς γυμνότητος τοῦ μέρους ἦτο ἰδύνατος ἡ ἐνέδρα, ὃ δὲ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν φοβούμενος μὴ ἰδῆ προβάλλουσιν ἐκ λόχμης τινὸς τὴν κάνναν τουφεκίου σημαδεύοντος αὐτὸν κατὰστηθα, θεωρεῖ ὡς ὅσιν πάντα ἐπίπεδον τόπον, ἐνθα οὐδὲν ἐπιπροσθεῖ εἰς τὴν ὄρασιν. Μετὰ τὸ κεκαυμένον μακρῆς ἦσαν χωράφια, πεφραγμένα κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, διὰ τοίχων ἐκ ξηρολιθίου. Ἡ ἀτραπὸς διήρχετο διὰ μέσου τῶν φραγμῶν τούτων, ἕνεκα δὲ παμμεγέθων καστανεῶν, ἀτάκτως καὶ ἀκανόνιστως πεφυτευμένων ἐφαίνοντο μακρόθεν οἱ ἄγροι ὡς δάσος.

Ἐνεκα τοῦ κατωφεροῦς τῆς ὁδοῦ ἀναγκασθεὶς νὰ καταβῆ τοῦ ἵππου, ὁ Ὅρσο ἀφῆκε τὰς ἡνίας εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ζώου καὶ κατήρχετο δρομαίως, ὀλισθαίνων ἐπὶ τῆς τέφρας· εὐρίσκετο δ' εἴκοσι βήματα μόλις μακρὰν ἐνός τῶν λιθίνων ἐκείνων τοίχων, πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ κειμένου, ὅτε εἶδεν ἀκριβῶς ἀντικρὺ αὐτοῦ, πρῶτον μὲν κάνναν τουφεκίου καὶ ἔπειτα κεφαλὴν ἀνθρώπου ὑπερέχουσαν τῆς κορυφῆς τοῦ τοίχου. Τὸ τουφεκίον ἐχαμήλωσε καὶ ἀνεγνώρισε τὸν Ὁρλανδούτσιο, ἐτοιμαζόμενον νὰ πυροβολήσῃ. Ἐν ἀκαρεῖ ὁ Ὅρσο παρεσκευάσθη εἰς ἄμυναν, ἀμφότεροι δὲ σημαδεύοντες ἀλλήλους ἐκυττάχθησαν ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα, αἰσθανόμενοι τὴν ἀλγεινὴν ἐκείνην συγκίνησιν, ἡ ὅποια καταλαμβάνει καὶ τοῦ γενναιοτάτου τὴν ψυχὴν, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται νὰ φονεύσῃ ἢ νὰ φονευθῇ.

« Ἄνδρε καὶ ἄτιμε ! » ἀνεφώνησεν ὁ Ὅρσο... Ἀλλὰ πρὶν ἀποτελειώσῃ τὸν λόγον τοῦ εἶδε τὴν λάμψιν τοῦ τουφεκίου τοῦ Ὁρλανδούτσιο, καὶ σχεδὸν ταυτοχρόνως δεύτερος πυροβολισμὸς ἠκούσθη ἀριστερόθεν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῆς ἀτραποῦ, ῥιφθῆεις ὑπὸ ἀνδρός, ὃν δὲ εἶχεν ἴδῃ ἀκόμη καὶ ὅστις ἐσημάδευεν αὐτόν, ἐνεδρεύων ὀπισθεν ἄλλου τοίχου. Ἀμφότεραι αἱ σφαῖραι τὸν ἐπέτυχον καὶ ἡ μὲν τοῦ Ὁρλανδούτσιο διέπερασε τὸν ἀριστερὸν βραχίονά του, ὃν προέβαλλε σημαδεύων· ἡ δ' ἄλλη τὸν ἐπέτυχεν εἰς τὸ στήθος καὶ ἔσχισε τὸ ἐνδύμα του, ἀλλ' εὐτυχῶς προσκορούσασα εἰς τὴν λεπίδα τοῦ ἐγγειριδίου του ἐπήνεγκεν ἐλαφρὰν μόνον πληγὴν. Ὁ ἀριστερὸς βραχίον τοῦ Ὅρσο κατέπεσεν ἀδρανῆς ἐπὶ τοῦ σκέλους, καὶ ἡ κάννα τοῦ τουφεκίου του ἐχαμήλωσε πρὸς στιγμὴν· ἀλλὰ παρρηθὺς τὴν ἀνεσήκωσε καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς μόνον βαστάσας τὸ ὄπλον ἐπυροβόλησε τὸν Ὁρλανδούτσιο. Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐχθροῦ του, ἧς μόνον τὸ ἄνω μέρος μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν ἐφαίνετο, ἐξηφανίσθη ὀπισθεν τοῦ τοίχου· στραφεῖς δὲ τότε πρὸς ἀριστερὰ ὁ Ὅρσο ἐκένωσε καὶ τὴν ἐτέραν κάνναν κατ' ἀνδρός, οὗ τὸ σῶμα μόλις διεκρίνετο ἐν μέσῳ καπνοῦ. Καὶ ὁ ἄλλος ἐκεῖνος ἐγένετο ἀμέσως ἄφαντος. Οἱ τέσσαρες πυροβολισμοὶ ἐρίφθησαν ἀλλεπάλληλοι μετὰ ταχύτητος ἀπιστεύτου, σχεδὸν ταχύτερον καὶ τῶν πυρῶν οὐλαμοῦ στρατιωτῶν, στιχηδὸν πυροβολοῦντος. Μετὰ τὸν δεύτερον πυροβολισμὸν τοῦ Ὅρσο ἐπεκράτησε σιγὴ ἄκρα. Ὁ καπνὸς τοῦ ὄπλου του ἀνήρχετο βραδέως πρὸς τὰ ἄνω, οὐδεμίᾳ δὲ κίνησις ἐγένετο ὀπισθεν τοῦ τοίχου, οὐδ' ὁ ἐλάχιστος ἠκούετο θόρυβος... Ἄν μὴ ἦσθάνετο τὸν πόνον τῶν τραυματῶν ἰδύνατο νὰ ὑποβῆσθαι ὅτι ἐκεῖνοι, οὓς ἐπυροβόλησεν, ἦσαν πλάσματα τῆς φαντασίας του.

Φρονῶν ὅτι οἱ ἐχθροὶ του ἔμελλον καὶ αὐθις νὰ πυροβολήσωσι κατ' αὐτοῦ, ὁ Ὅρσο ἔσπευσε νὰ προφυλαχθῇ ὀπισθεν ἐνός τῶν κεκαυμένων δένδρων. Καλύψας δ' οὕτω τὸ σῶμα, ἐστήριξε τὸ τουφεκίον μεταξὺ τῶν γονάτων καὶ ἐγέμισεν αὐτὸ ταχέως. Ἀλλ' ἦσθάνετο δριμύτατον πόνον ἐν τῷ ἀριστερῷ βραχίονι ὡς νὰ ἐβάσταζε μέγιστον βᾶρος. Δὲν ἰδύνατο δὲ νὰ ἐνοήσῃ τί ἀπέγειναν οἱ ἐχθροὶ του. Ἄν ἔφευγον, ἂν εἶχον τραυματισθῇ, θὰ ἤκουε βεβαίως κρότον, θὰ διέβλεπε κίνημά τι διὰ μέσου τοῦ φυλλώματος. Εἶχον ἄρα φονευθῇ, ἢ μᾶλλον, ἀσφαλῶς καλυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ τοίχου, ἀνέμενον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν πυροβολήσωσι καὶ δεύτερον; Ἐν τοιαύτῃ ἀμνηχανίᾳ ὦν καὶ αἰσθανόμενος ἐκλειπούσας τὰς δυνάμεις του, ἐκλινεν ἐπὶ τῆς γῆς τὸ δεξιὸν γόνυ καὶ στηρίζας τὸν τετραυματισμένον βραχίονα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ, ἐστερέωσε τὸ ὄπλον του ἐπὶ κλάδου τινὸς προεξέχοντος ἐν τῷ κορμῷ τοῦ

κεκαυμένου δένδρου· και οὕτω τὸν μὲν δάκτυλον ἐπὶ τῆς σκανδάλης, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἔχων ἐπὶ τοῦ τοίχου και προσέχων ν' ἀκούσῃ και τὸν ἐλάχιστον θόρυβον, ἔμεινεν ἀκίνητος ἐπὶ τινα λεπτά τῆς ὥρας, τὰ ὅποια τῷ ἐφάνησαν αἰὼν ὀλόκληρος. Ἐπὶ τέλους ὀπισθεν αὐτοῦ ἀπὸ πολλῆς ἀποστάσεως ἠκούσθη κραυγὴ τις, και μετ' ὀλίγον κύων κατελθὼν ταχύς ὡς βέλος τὴν κλιτὴν τοῦ λόφου, ἐστάθη πλησίον του, σείων τὴν οὐράν. Ἦτο δ' οὗτος ὁ Μπροῦσκος, ὁ μαθητὴς και σύντροφος τῶν φυγοδικίων, προμηγῶν βεβαίως τὴν ἔλευσιν τοῦ κυρίου του· και οὐδέποτε και τοῦ ἐντιμοτάτου ἀνδρὸς ἀνέμεινέ τις τὴν ἔλευσιν μετὰ πλείονος ἀνυπομονησίας, παρ' ὅσην ἠσθάνετο ἀναμμένων τὸν φυγοδικίων ὁ Ὅρσο. Ὁ δὲ κύων, ἀνησυχῶς ὀσφραϊνόμενος, ἔτρεξε πρὸς τὸν πλησιαιτάτον φραγμὸν, τὸ ῥύγχος ἔχων ὑψωμένον. Αἴφνης ὑπόκωφον ἀφείς ὑλακίην, ὑπερπεπήδησε δι' ἐνὸς ἄλματος τὸν τοίχον και σχεδὸν παραχρῆμα ἀνεφάνη εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, ὁπόθεν ἐκύτταξεν ἀτενῶς τὸν Ὅρσο, δηλῶν διὰ τοῦ βλέμματος ἀπορίαν, τόσον σαφῶς, ὅσον δύναται ποτε κύων νὰ πράξῃ τοῦτο· ἔπειτα και πάλιν ὀσφραϊνόμενος ἔτρεξε πρὸς τὸν ἄλλον φραγμὸν, ὑπερπηδήσας και ἐκεῖ τὸν τοίχον. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς δευτερολέπτου ἀνεφάνη και πάλιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τοίχου, τὴν αὐτὴν δεικνύων ἀνησυχίαν και ἐκπληξίν· ἐπὶ τέλους ἐπήδησε χαμαί, και τὴν οὐράν μεταξὺ τῶν σκελῶν ἔχων, και πάντοτε κυττάζων τὸν Ὅρσο, ἀπεμακρύνθη βραδέως αὐτοῦ διὰ πλαγίας κινήσεως μέχρις ἰκανῆς ἀποστάσεως. Τότε δὲ τρέχων δρομαίως ἀνῆλθεν εἰς τὴν ῥάχιν μετὰ τῆς αὐτῆς σχεδὸν ταχύτητος μεθ' ἧς εἶχε κατέλθῃ, σπεύδων νὰ φθάσῃ τὸν κύριόν του, ὅστις ἤρχετο ἐν μεγίστῃ σπουδῇ πρὸς οὐδὲν λογιζόμενος τὰς ἀνωμαλίας τῆς ὁδοῦ.

«Ἐδῶ, Βράνδο! ἐκραύγαζεν ὁ Ὅρσο, ἅμα ἐνόμισεν ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ ἦτο ἀκουστῆ.

— ὦ! Ὅρσ' Ἀντώνη! σᾶς ἐλάβωσαν! ἠρώτησεν ὁ Βρανδολάτσο και ἔδραμεν ἀσθμαίνων πρὸς αὐτόν. Εἰς τὸ στήθος ἢ εἰς τὰ ἄκρα;..

— Εἰς τὸ χέρι.

— Εἰς τὸ χέρι; δὲν εἶναι τίποτε. Και ὁ ἄλλος;

— Ὑποθέτω πῶς τὸν ἐκτύπησα.»

Ὁ Βρανδολάτσο, ἀκολουθῶν τὸν κύνα του ἔτρεξεν πρὸς τὸν πλησιαιτάτον φραγμὸν, και ἔκυψε διὰ νὰ ἴδῃ τὰ ὀπισθεν τοῦ τοίχου. Ἐκεῖ δὲ ἀποκαλύψας τὴν κεφαλὴν;

«Προσκυνῶ τὸν κύριον Ὅρλανδούτσιο!» εἶπε. Εἶτα δὲ στραφεὶς πρὸς τὸν Ὅρσο ἐχαιρέτισε και ἐκεῖνον σοβαρῶς· «ὦς τόσον, καλὰ τὸν ἐσυγύρισατε, εἶπε.

— Ζῆ ἀκόμη; ἠρώτησεν ὁ Ὅρσο, μόλις ἀναπνέων.

— Αἶ δά! αὐτὸ μόνον ἔλειπε· δὲν ἔμπορεσε

νὰ βαστάξῃ ἀπὸ τὴν λύπην του, ποῦ εἶδε και τοῦ κόλλησες τέτοια σφαῖρα μὲς' ἔς τὸ μάτι. Βρὲ ποῦ νὰ πάρῃ ἡ ὄργῃ, τί τρῦπα εἶναι αὐτή! Ὅραϊον τουφεκί, μὰ τὴν πίστι μου! Εἶδες πῶς τραβᾷ τὸ ἀναθεματισμένο! Σοῦ κάνει τὸ κεφάλι κόσκινο, ὡς ποῦ νὰ εἰπῆς νερό! Νὰ σᾶς εἰπῶ, Ὅρσ' Ἀντώνη· ἅμα τὴν πρώτην φοράν ἄκουσα πῖφ! πῖφ! εἶπα μὲ τὸν νοῦν μου: ὦ ποῦ νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! ἐξεκάμισαν τὸν ὑπολοχαγόν μου. Ὑστερα ὅμως ἀκούω μποῦμ! μποῦμ! Νά, λέγω, και τοῦ ἀγγλικικοῦ τουφεκιοῦ ἡ λαλιά· δίνει τὴν ἀπόκρισι... Μπᾶ! Μπροῦσκο, τί με θέλεις πάλιν;»

Ὁ κύων ὠδήγησεν αὐτόν εἰς τὸν ἄλλον φραγμὸν. «Μὲ συμπάθειο! ἀνεφώνησεν ὁ Βρανδολάτσο ἐκθαμβος. Διπλῆ ῥηξιά! ἄλλο πάλι ξαφνικὸ τοῦτο! Τί ἀνάθεμα! φαίνεται πῶς εἶναι πολὺ ἀκριβὸ τὸ μπαρούτι, ἀφ' οὗ κάνετε τόση οἰκονομία.

— Τί τρέχει, δι' ὄνομα Θεοῦ; ἠρώτησεν ὁ Ὅρσο.

— Ἐλα δά, μὴν κάνετε τὸ μισοκακόμοιρο, κύριε ὑπολοχαγέ! Πετᾶτε χάμω τὸ κυνήγι, και θέλετε οἱ ἄλλοι νὰ τὸ μαζέψουν... ὦς τόσο ὠραῖα φροῦττα θὰ τοῦ κουβαλήσουν σήμερα ἔς τὸ τραπέζι του, τοῦ γέρω δικηγόρου. Ἄν ἀγαπᾷ σφαγτά, ὄριστε ὅσα θέλει... Και τώρα ποῖος διάβολος θὰ τὸν κληρονομήσῃ;

— Τί; και ὁ Βινκεντέλλος ἐσκοτώθη!

— Και αὐτὸς πάει μὲ τοὺς πολλοὺς. Ζωὴ ἰσὲ λόγου μας! 1) Ἐχετε ἀλήθεια αὐτὸ τὸ καλόν, πῶς δὲν τοὺς βασανίζετε. Κοπιάστε λοιπὸν νὰ ἰδῆτε τὸν Βινκεντέλλο· εἶνε ἀκόμη γονατιστός, μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένον εἰς τὸν τοίχον· φαίνεται ὅταν νὰ κοιμᾶται· ἐδῶ εἶναι ποῦ ταιριάζει νὰ εἰπῆ κάνεις, πῶς κοιμᾶται «ὑπνον μολυβένιον.» ὦ τὸν κακομοῖρη!

Ὁ Ὅρσο ἀπέστρεψε μετὰ φρίκης τὴν κεφαλὴν. «Εἶσαι βέβαιος, πῶς εἶναι σκοτωμένος;

— Εἶσθε ὅταν τὸν Σαμπιέρων τὸν Κορσικανὸν ποῦ τὴν ἔδνε πάντα μία και καλή. Ἰδέτε ἐδῶ... νά, εἰς τὸ στήθος, ἀριστερά... ἀπαράλλακτα ὅπως ἐβαρέθηκε ὁ Βιγκιλεόνε εἰς τὸ Βατερλώ. Βάζω στοίχημα πῶς τὸ βόλι εἶναι κοντὰς τὴν καρδιά. Διπλῆ ῥηξιά!... Ἄ! ἐγὼ δὲν θὰ ξαναρρῆξω πλέον τουφεκί... Δύο τουφεκιαῖς, δύο σκοτωμένοι!... Ἐνα βόλι σ' τὸν καθένα... και οἱ δύο ἀδελφοί! Ἄν εἶχε τρεῖς κάνναις τὸ τουφεκί θὰ πήγαινε και ὁ μπαμπᾶς τους... Ἄλλην φοράν θὰ διορθωθῇ ἡ ἔλλειψις... Τί τουφεκιαῖς ἦταν αὐταῖς, Ὅρσ' Ἀντώνη!... και ὅταν συλλογίζωμαι πῶς ἐγὼ ὁ κακότηχος ποτὲ δὲν θὰ τὸ κατορθώσω μὲ δύο τουφεκιαῖς νὰ φάω δύο χωροφύλακας!»

1) Salute a noi! Λέγεται συνήθως κατ' εὐφημίαν, ὡς ἀναφέρεται ἢ λέγεται θάνατος.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἔλεγεν, ὁ φυγόδικος ἐξήταζε καὶ τὸν βραχίονα τοῦ Ὅρσο, σχίσας τὴν χειρίδα του διὰ μαχαίριου.

« Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπεν. Αὐτὴ ἡ ρεδιγκότα θὰ βαλῆ σὲ μπελᾶ τὴν κυρὰ Κολόμβαν, γὰρ νὰ τὴν διορθώσῃ... Μπᾶ! τί βλέπω; αὐτὸ τὸ σχίσιμο ἔς τὸ στῆθος;... Δὲν ἐμπῆκε τίποτε ἀπὸ δῶ; Ὅχι βέβαια, γιατί ἂν ἦταν τίποτε δὲν θὰ ἐστέκεσθε τόσο ζωνρός... Γιὰ νὰ ἰδοῦμε ὅμως προσπαθήσετε νὰ κινήσετε τὰ δάκτυλά σας... σὰς πονεῖ ποῦ σὰς δαγκάω τὸ μικρὸ δάκτυλο;... Ὅχι τόσο;... ἄς ἦναι, δὲν πειράζει... Σταθῆτε νὰ ἔγῳ τὸ μαντήλι καὶ τὸν λαϊμοδέτη σας... Αὐτὴν τὴν ρεδιγκότα ξεγράφατέ την πλέον!... Τί σὰς ἤρθε, ἔς τὸ θεό σας, νὰ στολισθῆτε ἔτσι; Σὲ γάμο σὰς εἶχαν καλεσμένο;... Ἐλα, τραβήξτε μιὰ ρουφηξιά κρασί... Δὲν μοῦ λέτε γιατί δὲν βαστάτε καὶ σεῖς κολοκύθα; Κορσικανὸς χωρὶς κολοκύθα γίνεται; »

Ἐπειτα, ἐν ᾧ ἐποίει τοὺς ἐπιδέσμους, ἀνεφώνει « Διπλῆ ρηξιά! καὶ οἱ δύο ξεροὶ κόκκαλο!... Γέλια ποῦ θὰ τὰ κάμῃ ὁ παπᾶς, ἂν τὸ μάθῃ!... Διπλῆ ρηξιά! Ἄ, νὰ τέλος πάντων καὶ αὐτὴ ἡ χελωνίτσα ἡ Χιλίνα ».

Ὁ Ὅρσο δὲν ἀπεκρίνετο, ἀλλ' ἦτο ὠχρὸς ὡς πτώμα καὶ ἔτρεμον ὅλα του τὰ μέλη.

« Χιλί, ἐφώναξεν ὁ Βρανδολάτσιο, πῆγαινε νὰ κυττάξῃς ἐκεῖ πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο! Αἶ; » Τὸ κοράσιον διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἀνερριχθήει εἰς τὸν τοῖχον καὶ ἄμα ἰδὼν τὸν νεκρὸν τοῦ Ὁρλανδούτσιο ἔκαμε τὸν σταυρὸν του.

« Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ φυγόδικος· σῦρε τώρα νὰ ἰδῆς καὶ ἐκεῖ πέρα. » Τὸ κοράσιον ἔκαμε καὶ πάλιν τὸν σταυρὸν του.

« Τοῦ λόγου σου, θεῖς; ἠρώτησε μετὰ δειλίας. — Ἐγώ; καὶ μήπως εἶμαι ἐγὼ πλέον ἄξιος διὰ τίποτε καθὼς κατήνησα; Χιλί, τὸ κατόρθωμα εἶναι τοῦ κυρίου πῆγαινε νὰ τὸν συγχαρῆς. »

— Ἡ κυρὰ θὰ χαρῆ παραπολύ, εἶπεν ἡ Χιλίνα· θὰ λυπηθῆ ὅμως ἂν μάθῃ πὼς σὰς ἐλάβωσαν, Ὅρσ' Ἀντώνη.

— Ἐμπρός, Ὅρσ' Ἀντώνη, εἶπεν ὁ φυγόδικος, ἄφ' οὗ ἐπεράτωσε τοὺς ἐπιδέσμους· νά, ἡ Χιλί ἔφερε τὸ ἄλογό σας. Καβαλλήσετε καὶ ἐλάτε μαζί μου εἰς τὸ μακίς τῆς Στατζόνας. Ἐκεῖ τὸν ἔχω ἄξιον ὅποιον σὰς εὔρη. Θὰ σας περιποιηθῶμεν ὅσον ἠμποροῦμεν καλλίτερα. Ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸν σταυρὸν τῆς Ἁγίας Χριστίνας πρέπει νὰ ξεπεξεύσετε· δίνετε καὶ τὸ ἄλογο εἰς τὴν Χιλίνα, γιὰ νὰ πάῃ νὰ δώσῃ εἰδήσιν ἔς τὴν κυρὰ καὶ ἔς τὸ δρόμο τῆς λέγετε ὅτι παραγγελίας ἔχετε. Ἤμπορεῖτε νὰ εἰπῆτε ὅτι θέλετε τῆς μικρῆς, Ὅρσ' Ἀντώνη κομμάτια νὰ τὴν κάμουν δὲν προδίδει τοὺς φίλους της. » Καὶ εἶτα μετὰ πολλῆς τρυφερότητος: « Χάσου ἀπ' ἐμπρός μου,

βρωμοκόριτσο! εἶπεν ἀφωρισμένη καὶ ἀναθεματισμένη νὰ ἦσαι, κακούργα! » Ὁ Βρανδολάτσιο, δεισιδαίμων ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν φυγοδικῶν, ἐφοβεῖτο μὴ βασκάνῃ τὰ παιδία, ἐπαίνων ἢ εὐλογῶν αὐτά· διότι γνωστὸν, ὅτι αἱ φέρουσαι τὴν Annocchiatura ¹⁾ μυστηριώδεις δυνάμεις ἔχουσι τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ ἐκτελῶσιν ἀντιθέτως τὰς εὐχὰς ἡμῶν.

« Ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγω, Βράνδο; ἠρώτησεν ὁ Ὅρσο διὰ φωνῆς ἐκλειπούσης.

— Αἶ διάβολε! κάμετε σεῖς τὴν ἐκλογὴν· εἰς τὴν φυλακὴν ἢ εἰς τὸ μακίς. Ἄλλ' οἱ Δέλλα Ῥέββια δὲν εἰξέουρον τὸν δρόμον τῆς φυλακῆς εἰς τὸ μακίς λοιπόν, Ὅρσ' Ἀντώνη!

— Χαίρετε λοιπόν διὰ παντός ὅλαι αἱ ἐλπιδες μου! ἀνεφώνησεν ἐπωδύνας ὁ τραυματίας.

— Αἱ ἐλπίδες; Τί ἀνάθεμα! ἐλπίζατε νὰ κάμετε περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ μὲ ἓνα δίκαννο τουφέκι;... Ἄλλὰ καλέ! πὼς διάβολο ἔκαμν καὶ σὰς ἐλάβωσαν; Ἐφτάφυχα γιατί ἦσαν;

— Αὐτοὶ ἔρρηξαν πρώτοι, εἶπεν ὁ Ὅρσο.

— Ἄ, ἀλήθεια, τὸ ἐξέχασα... Πίφ! πίφ! μπουμ! μπουμ!... Διπλῆ ρηξιά καὶ μὲ τὸ ἓνα χεῖρ μονο! ²⁾ Ἄν εὐρεθῆ κάνεις νὰ κάμῃ καλλίτερο, ἐγὼ νὰ πάω νὰ πνιγῶ! Ἄ! τώρα ποῦ ἐκαβαλλικίεψατε... πηγαίνετε μιὰ στιγμή προτοῦ φύγωμεν νὰ δῆτε ἕλιγο τὰ ἔργα σας... Δὲν εἶναι πρέπον νὰ φεύγῃ ἔτσι κάνεις, χωρὶς νὰ ἀφίγη γιὰ τῆς συντροπῆς. »

Ὁ Ὅρσο ἐπῆρνε τὸν ἵππον του κατ' οὐδένα λόγον ἤθελε νὰ ἰδῇ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἐφόνευσε.

« Νά σας εἰπῶ, Ὅρσ' Ἀντώνη, εἶπεν ὁ φυγόδικος, λαβῶν ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ τὸν ἵππον, θέλετε νὰ σὰς μιλήσω ξάστερα; Ἐ λοιπόν, καὶ νὰ μὴ σας κακοφανῇ, τοὺς ἐλυπήθη ἡ ψυχὴ μου αὐτοὺς τοὺς κακόμοιρους τοὺς νέους. Σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ συμπαθᾶτε... Τόσον ὠραῖοι... τόσο δυνατοὶ... τόσο νέοι!... Ὁ Ὁρλανδούτσιο ποῦ ἐκυνήγησα μαζί του τόσαις φοραῖς... Ἀντίπροχθες ἀκόμη μοῦ ἔδωκε ἓνα δέμα σιγάρα... Καὶ ὁ Βενκεντέλλο ποῦ ἦταν πάντοτε ξένοιοστος καὶ γελαστός! Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πὼς εἴχετε χρέος νὰ κάμετε ὅτι ἐκάμετε... καὶ ἔπειτα τὸ κτύπημα ἦτο τόσο ἐπιτυχημένο ποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ κάνεις λέξι... Ἄλλ' ἐγὼ δὲν εἶχα κάμμία ἔχθρα μ' αὐτοὺς... Βίξεύρω πὼς εἴχατε δίκαιον ὅταν ἔχη κάνεις ἓνα ἔχθρον πρέπει νὰ κυττάξῃ νὰ τὸν ξεκάμῃ... Οἱ Βαρρικήνη ὅμως ἦσαν παλαιὰ οικογένεια... Πάει καὶ αὐτὴ

¹⁾ Ἀκούσιος βασκανία, ἐπιφερομένη διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ διὰ λόγων.

²⁾ Ἄν τις δύσπιστος κυνηγὸς ὑπολάβῃ ἀπθάνον τὸ διπλοῦν κτύπημα τοῦ Δέλλα Ῥέββια, τὸν παρακαλῶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Σαρτέναν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃ πὼς εἰς τῶν ἐγκριτοτάτων κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐλυτρωθῆ μόνος, εἰ καὶ τετραυματισμένος τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, ἐκ παρομοίου ἂν μὴ μείζονος κινδύνου.

ἴς τῆ δουλειά της!...καί μέ διπλ ρηξιά! νόστιμον ὡς τόσο κι' αὐτό!»

Τοιοῦτον ἐπιτάφιον τῶν Βαρρικίνη ἐκφωνῶν, ὁ Βρανδολάτσο ὠδήγει ἐν σπουδῇ τὸν Ὅρσο, τὴν Χιλίαν καὶ τὸν κύνα Μπροῦσκον εἰς τὸ μακίς τῆς Στατσόνας.

III

Ἡ Κολόμβια ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὅρσο μαθοῦσα ἀπὸ τοὺς κατασκόπους της, ὅτι οἱ Βαρρικίνη εὗρισκοντο ἐν τοῖς ἀγροῖς, κατελήφθη ὑπὸ μεγίστης ἀνησυχίας. Περιήρξατο ἐν παραχῇ τὴν οἰκίαν, τρέχουσα ἀπὸ τοῦ μαγειρείου εἰς τὰ δωμάτια, τὰ εὐτρεπιζόμενα πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων, οὐδὲν πράττουσα καὶ πολυάσχολος φαινομένη, καὶ ἀδιακόπως ἔστειλε παρατηροῦσα μήπως διιδῆ ἀσυνήθη τινὰ κίνησιν ἐν τῷ χωρίῳ. Περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν πρὸ μεσημβρίας ἔφθασεν εἰς Πετρανέραν συνοδία πολυάριθμος ἰππέων ἦσαν δ' οὗτοι ὁ συνταγματάρχης μετὰ τῆς θυγατρὸς του, οἱ ὑπνέρται αὐτῶν καὶ ὁ ὀδηγός. Οἱ πρῶτοι λόγοι τῆς Κολόμβας, ὑποδεχομένης αὐτοὺς, ἦσαν «Δὲν εἶδατε τὸν ἀδελφόν μου;» Ἐπειτα ἠρώτησε τὸν ὀδηγὸν διὰ τί νος ὁδοῦ ἦλθον καὶ τίνα ὥραν ἀνεχώρησαν. Ἐκ δὲ τῶν ἀποκρίσεων αὐτῶν ἠδυνάτει νὰ ἐννοήσῃ πῶς δὲν συνητήθησαν καθ' ὁδόν.

«Ἴσως ὁ ἀδελφός σας θὰ ἐτράθηξεν ἀπὸ ἕψιλά, εἶπεν ὁ ὀδηγός· ἡμεῖς ἦλθομεν ἀπὸ τὸν κάτω δρόμον.»

Ἄλλ' ἡ Κολόμβια ἔσεισε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπανελάβε τὰς ἐρωτήσεις. Εἰ καὶ τὴν ἔμφυτον γενναιότητα αὐτῆς ἐπνύξανεν ἡ ὑπερηφάνια, ἥς ἔνεκκ ἤθελε νὰ μὴ φανῆ μικροφύγος ἐνώπιον ξένων, ὅμως ἠδυνάτει νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀνησυχίαν της, καὶ μετὰ μικρὸν συνεμερίσθησαν αὐτὴν ὁ συνταγματάρχης καὶ πρὸ πάντων ἡ μὴς Λυδία, ἀφ' οὗ μάλιστα ἔμαθον παρὰ τῆς Κολόμβας ὅτι ἐματαιώθη ἡ πρὸς συνδιαλλαγὴν ἀπόπειρα. Ἡ μὴς Νέβιλ ἐταράσσετο, ἔλεγε νὰ ἀποστείλωσιν ἀνθρώπους εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὁ δὲ πατήρ της προέτεινε νὰ ἐπιβῆ καὶ πάλιν τοῦ ἵππου καὶ νὰ τρέξῃ μετὰ τοῦ ὀδηγοῦ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Ὅρσο. Οἱ φόβοι τῶν ὑπ' αὐτῆς φιλοξενουμένων ὑπέμνησαν εἰς τὴν Κολόμβαν τὰ καθήκοντα, τὰ ὅποια ὡς οἰκοδέσποινα εἶχε. Προσεπάθη νὰ φανῆ φαιδρά, ἐβίασε τὸν συνταγματάρχην νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔφερε πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἀργοπορίας τοῦ ἀδελφοῦ της πολλοὺς λόγους πιθανωτάτους, τοὺς ὅποιους ὅμως μετ' ὀλίγας στιγμὰς αὐτὴ ἡ ἴδια ἀνήρει. Ὁ δὲ συνταγματάρχης συνειδώς ὅτι καθήκον εἶχε, καθὼ ἀνὴρ, νὰ καθησυχάσῃ τὰς γυναῖκας, ἐξήγησε τὸ πρᾶγμα κατὰ τρόπον, ὡς αὐτὸς ἐνόμιζε, φυσικώτατον.

«Στοιχηματίζω, εἶπεν, ὅτι ὁ Δέλλα Ρέββια εὔρε ἴς τὸν δρόμον του κυνήγιον· ὁ πειρασμός τὸν

παρέσυρε, καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον θὰ τὸν ἰδοῦμε νὰ γυρίσῃ μετὰ γεμάτον τὸ σακκιδίον του. Ἀλήθεια! τώρα ἐνθυμοῦμαι! προσέθηκεν· ἀκούσαμεν εἰς τὸν δρόμον τέσσαρες τουφεκιαῖς οἱ δύο ἦσαν δυνατώτερες ἀπὸ ταῖς ἄλλαις καὶ εἶπα εἰς τὴν κόρην μου. Νὰ ἰδῆς ποῦ ἦναι ὁ Δέλλα Ρέββια καὶ κυνηγῇ. Τέτοιον κρότον ἴσως μόνον τὸ τουφεκι μου ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ.»

Ἡ Κολόμβια ὠχρίασεν, ἡ δὲ Λυδία, μετὰ προσοχῆς παρατηροῦσα αὐτήν, ἐμάντευσεν ἀμέσως ὅποιας ὑπονοίας διήγειραν εἰς αὐτὴν οἱ λόγοι τοῦ συνταγματάρχου. Μετὰ βραχείαν σιγὴν, ἡ Κολόμβια ἠρώτησε ἐναγωνίως, ἂν αἱ δύο δυνατώτεροι πυροβολισμοὶ ἠκούσθησαν πρὸ τῶν ἄλλων ἢ μετ' αὐτοῦς. Ἄλλ' οὔτε ὁ συνταγματάρχης, οὔτε ἡ θυγάτηρ του, οὔτε ὁ ὀδηγός προσέσχον πάλι εἰς τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἀντικείμενον.

Περὶ τὴν πρώτην ὥραν μ. μ., οὐδενὸς τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Κολόμβας ἐπανελθόντος ἔτι, καταβαλοῦσα αὐτὴ πολλοὺς ἀγῶνας, ὅπως μείνῃ ἀτάραχος, ἠνάγκασε τοὺς ξένους της νὰ καθίσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν· ἀλλὰ πλὴν τοῦ συνταγματάρχου, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ φάγῃ. Ἄμα ἤκουε τὸν ἐλάχιστον θόρυβον ἐν τῇ πλατείᾳ, καὶ ἔτρεχεν ἡ Κολόμβια εἰς τὸ παράθυρον, ὅποθεν ἐπανερχομένη περίλυπος ἐκάθητο. Προσεπάθει δὲ ἀδεξιῶς νὰ ἐξακολουθήσῃ μετὰ τῶν φίλων της ἀσήμαντον συνομιλίαν εἰς ἣν οὐδεὶς προσεῖχε, καὶ ἦν διέκοπτον μακρὰ διαλείμματα σιγῆς.

Αἴφνης ἠκούσθη καλπασμός ἵππου. «Ἄ! τώρα πλέον αὐτὸς εἶναι,» εἶπεν ἡ Κολόμβια ἐγερθεῖσα. Ἄλλ' ὡς εἶδε τὴν Χιλίαν ἀναβαίνουσαν τὸν ἵππον τοῦ Ὅρσο, «Πάει ὁ ἀδελφός μου!» ἀνεφώνησε, ῥῆξασα σπαρακτικὴν κραυγὴν.

Ἐπесе τότε τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ συνταγματάρχου, ἡ μὴς Νέβιλ ἀφῆκε γοερὰν κραυγὴν, καὶ πάντες ἔδραμον εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας. Πρὶν ἢ καταβῆ τοῦ ἵππου ἡ Χιλίνα, ὡς πτερόν τὴν ἤρπασεν ἡ Κολόμβια καὶ παρ' ὀλίγον τὴν ἐπνιγε, σφιγγουσα αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας της. Τὸ κοράσιον ἐνόησε τὸ τρομερὸν βλέμμα της καὶ πρῶτον εἶπε λόγον τὸν τοῦ χοροῦ ἐν τῷ Ὀθέλλῳ. «Ζῆ!» Ἡ Κολόμβια τὴν ἀπέλυσε τότε καὶ ἡ Χιλίνα ἐπήδησε κατὰ γῆς, ἐλαφρὰ ὡς γατάκιον.

«Οἱ ἄλλοι;» ἠρώτησεν ἡ Κολόμβια διὰ φωνῆς βραγχώδους.

Ἡ Χιλίνα ἐπίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ διὰ τοῦ λιχανοῦ καὶ τοῦ μέσου δακτύλου. Πάραυτα δὲ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου τῆς Κολόμβας μετεβλήθη, τὴν νεκρικὴν ὠχρότητα διεδέχθη ζωηρὸν ἐρυθρῆμα. Ἐρριψε βλέμμα φλογερὸν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Βαρρικίνη καὶ γελαστῇ εἶπε πρὸς τοὺς ξένους της: «Ἄς ἐμβῶμεν νὰ πάρωμεν τὸν καφέ.»

Ἡ Ἴρις τῶν φυγοδικῶν εἶχε πολλὰ νὰ διηγηθῇ. Ἡ δὲ εἰς κορσικανικὴν διάλεκτον ἀφήγησις αὐ-

τῆς, ἦν ἡ μὲν Κολόμβια μετέγραψε προχείρως ἰταλιστί, καὶ μετ' αὐτὴν ἀγγλιστί ἡ μὲς Νέβιλ, προεκάλεσε πολλές βλασφημίας τοῦ συνταγματάρχου καὶ πολλοὺς στεναγμοὺς τῆς μὲς Λυδίας. Ἡ Κολόμβια ἤκουε ταύτην ἀταράχως κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ συνέστρεφε διὰ τῶν χειρῶν τόσον πολὺ τὸ διανθές χειρόμακτρον αὐτῆς, ὥστε ἐκινδύνευε νὰ τὸ κατασχίσῃ. Πεντάκις ἢ ἑξάκις διέκοψε τὸ κοράσιον, βιάζουσα αὐτὸ νὰ ἐπαναλάβῃ, ὅτι ὁ Βρανδολάτσο ἐθεώρει ἀκίνδυνον τὴν πληγὴν, ἰδῶν, ὡς ἔλεγε, τόσας καὶ τόσας ὁμοίας πληγὰς. Τελευταῖον ἡ Χιλίνα ἀνέφερεν, ὅτι ὁ Ὅρσο ἐζήτηε ἐπιμόνως χάρτην διὰ νὰ γράψῃ, καὶ ὅτι παρήγγελλεν εἰς τὴν ἀδελφὴν του νὰ ἰκετεύσῃ μίαν κυρίαν, ἡ ὁποία θὰ εὐρίσκειτο ἴσως εἰς τὴν οἰκίαν των, νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ πρὶν λάβῃ ἐπιστολὴν του. «Τοῦτο, προσέθηκε τὸ κοράσιον, τὸν ἐβασάνιζε περισσότερο ἀπὸ ὅλα· καὶ ὅταν ἐξεκίνησα μὲ ἐφώναζε καὶ μὲ ἐπροφώνησε νὰ μὴ λησμονήσω αὐτὴν τὴν παραγγελίαν. Τρεῖς φοραῖς μοῦ εἶπε τὰ ἴδια.» Ἀκούσασα τὴν παραγγελίαν ταύτην τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, ἡ Κολόμβια ἐμειδίασε καὶ ἐσφιγξε δυνατὰ τὴν χεῖρα τῆς Ἀγγλίδος, ἧτις ἔχυσεν ἄφθονα δάκρυα, καὶ δὲν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἐρμηνεύσῃ εἰς τὸν πατέρα τῆς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς διηγήσεως.

«Ναί, νὰ μείνετε μαζί μου, ἀγαπητῆ μου φίλη, ἀνεφώνησεν ἡ Κολόμβια ἀσπασθεῖσα τὴν μὲς Νέβιλ, καὶ νὰ μὰς βοηθήσετε.»

Εἶτα δ' ἐξαγαγοῦσα ἔκ τινος ἐρμαρίου πολλὰ παλαιὰ λινὰ ὑφάσματα, ἤρχισε νὰ τὰ κόπτη καὶ νὰ ἐτοιμάζῃ ἐπίδεςμους καὶ μοτόν. «Ὅστις δ' ἔβλεπε τοὺς στίλθοντας ὀφθαλμοὺς, τὸ κυρῶδες πρόσωπόν τῆς, τὸ ἐκ περιτροπῆς σύννον καὶ ἀπαθές ἦθος αὐτῆς, δυσκόλως θὰ διέκρινεν, ἂν ἐλυπεῖτο διὰ τὰς πληγὰς τοῦ ἀδελφοῦ, ἢ ἔχαιρε διὰ τὸν θάνατον τῶν ἐχθρῶν τῆς. Ποτέ μὲν προσφέρουσα καφὲν εἰς τὸν συνταγματάρχην ἐπήνει αὐτὴ ἑαυτὴν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς περὶ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ· ποτέ δὲ δίδουσα λινὰ εἰς τὴν μὲς Νέβιλ καὶ τὴν Χιλίναν παρώτρυνε ταύτας νὰ βράπτωσι τὰς λωρίδας καὶ νὰ τὰς διπλώνωσι καὶ δὲν ἔπαυεν ἐρωτῶσα τὸ κοράσιον ἂν ἠσθάνετο πολὺν πόνον ὁ Ὅρσο ἐκ τῆς πληγῆς του. Ἄδιαλείπτως δέ, διακόπτουσα τὴν ἐργασίαν τῆς, ἔλεγε πρὸς τὸν συνταγματάρχην: «Δύο ἄνδρες τόσον ἐπιτήδειοι! τόσον φοβεροί!... Καὶ αὐτὸς μόνος, πληγωμένος, μὲ ἐν χερί μόνον... νὰ τοὺς κάμῃ καλὰ καὶ τοὺς δύο. Τί γενναϊότης, συνταγματάρχα! Δὲν εἶναι ἤρωας; Ἄ μὲς Νέβιλ, τί εὐτυχία εἶναι νὰ ζῆς κἀνείς εἰς τόπον ἠσυχον, καθὼς εἶναι ἡ πατρίς σας!... Εἶμαι βεβαία, ὅτι δὲν ἐγνωρίσατε ἀκόμη καλὰ τὸν ἀδελφόν μου!.. Τὸ εἶπα ἐγὼ: τὸ γεράκι θὰ ἀπλώσῃ τὰ φτερά του!... Σὰς ἐγέλασεν ὁ ἡμέρος τρόπος του...

Διότι πλησίον σας, μὲς Νέβιλ... Ἄ! ἂν σὰς ἔβλεπε ποῦ κοπιάζετε πρὸς χάριν του... Ταλαίπωρε Ὅρσο!»

Ἡ μὲς Λυδία οὔτε εἰργάζετο σχεδόν, οὔτε ἐξευρε τί νὰ ἀποκριθῇ, ἀμηχανοῦσα. Ὁ πατὴρ τῆς ἠρώτα διατὶ δὲν ἔσπευδον νὰ ὑποβάλωσι μήνυσιν εἰς τὰς ἀρχάς. Ἐκάμνε δὲ λόγον περὶ τῆς ἀνάγκης ἀνακριτικῆς ἐρεύνης ὑπὸ τοῦ κόροτερ καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων, ἐπίσης ἀγνωστων ἐν Κορσικῇ. Ἐπὶ τέλους ἤθελε νὰ μάθῃ, ἂν ἡ ἔπαυλις τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου κυρίου Βρανδολάτσο, ὅστις ἐβόηθησε τὸν τραυματίαν, ἔπειθε πολὺ τῆς Πετρανέρας, καὶ ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ ὁ ἴδιος πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ φίλου του.

Καὶ ἡ Κολόμβια ἀπεκρίνετο μετὰ τῆς συνήθους αὐτῆ ἀταραξίας, ὅτι ὁ Ὅρσο εὐρίσκετο ἐν τῷ μακίς· ὅτι τὸν περιεποιεῖτο φυγόδικος· ὅτι μεγάλως θὰ ἐκινδύνευεν, ἂν ἐπαρουσιάζετο προτοῦ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι εἶναι εὐμενεῖς αἱ διαθέσεις τοῦ νομάρχου καὶ τῶν δικαστῶν· καὶ τέλος ὅτι αὐτὴ θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἀδελφόν τῆς λάθρα ἐπιτήδειος χειρουργός. «Πρὸ πάντων, κύριε συνταγματάρχα, ἔλεγε, νὰ ἐνθυμηθῃτε καλὰ, ὅτι ἠκούσατε τέσσερας πυροβολισμοὺς καὶ ὅτι εἶπατε πῶς ὁ Ὅρσο ἐπυροβόλησε τελευταῖος.» Ὁ συνταγματάρχης οὐδὲν ἐξ ὅλης τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐνόεε, ἢ δὲ θυγάτηρ του ἄλλο δὲν ἔπραττε, παρὰ μόνον ἐστέναζε καὶ ἐσπόγγιζε τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Περὶ τὴν δειλὴν ἐφάνη ἐρχομένη εἰς τὸ χωρίον πένθιμος συνοδία. Ἐκείμιζον εἰς τὸν δικηγόρον Βαρρικίην τὰ πτώματα τῶν τέκνων του, φορτωμένα ἐπὶ δύο ἡμιόνων, ἅς ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ ὠδήγουν χωρικοί. Πληθὺς ὀπαδῶν καὶ ἀέργων ἠκολούθει τὴν θλιβεράν πομπὴν μετ' αὐτῶν ἦσαν οἱ χωροφύλακες, οἵτινες πάντοτε φθάνουσι κατόπιν ἐορτῆς, καὶ ὁ δημαρχικὸς πάρεδρος, ὅστις ὑψῶν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἔλεγεν ἀκαταπύστως. «Τί θὰ εἰπῇ ὁ κύριος νομάρχης!» Γυναϊκὲς τινες, ἐν αἷς καὶ ἡ τροφὸς τοῦ Ὁρλανδούτσιο, ἔτιλλον τὴν κόμην καὶ ἐρρήγνυον ἀγρίας κραυγὰς. Ἄλλ' οἱ κοπετοὶ αὐτῶν δὲν ἐνεποίουν τόσον ἀλγεινὴν αἴσθησιν, ὅσον τὸ ἄφωνον πένθος ἀνδρός, ὅστις ἐπέσυρε τὰ βλέμματα πάντων. Ἦτο δ' οὗτος ὁ δυστυχὴς πατὴρ, ὅστις τρέχων ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸ ἕτερον λείψανον ἀνήγειρε τὰς κεκονισμένας κεφαλὰς, ἐφίλει τὰ πελιδνὰ χεῖλη, ὑπεβάσταζε τὰ ἀπασκληρυμένα ὑπὸ τοῦ θανάτου μέλη των, ὡσεὶ ἤθελε νὰ προφυλάξῃ αὐτὰ ἀπὸ τῶν τιναγμῶν τοῦ δρόμου. Ἐνίστε ἦνοιγε τὸ στόμα ἵνα λαλήσῃ, ἀλλ' οὔτε κραυγὴ, οὔτε λόγος ἐξήρχετο αὐτοῦ. Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων πάντοτε προσηλωμένους ἐπὶ τῶν νεκρῶν, προσέκοπτεν εἰς τοὺς λίθους, εἰς τὰ δένδρα, εἰς πᾶν τὸ προστυγχάνον ἐμπόδιον.

Οι θρῆνοι τῶν γυναικῶν καὶ αἱ βλασφημίαι τῶν ἀνδρῶν ἐδιπλασιάσθησαν, ὅτε ἡ συνοδία ἔφθασεν ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ Ὄρσο. Ἐπειδὴ δὲ βεββιανικοὶ τινες ποιμένες ἐτόλμησαν νὰ ἐπευφημήσωσι θριαμβικῶς, ἢ ἀγανάκτησις τῶν ἀντιπάλων ἐκορυφώθη. «Ἐκδίκησιν! ἐκδίκησιν!» ἐκραύγασαν πολλοί. Ἐλιθοβόλησαν τὴν οἰκίαν, ἔρριψαν δὲ καὶ δύο πυροβολισμούς, κατὰ τῶν παραθύρων τῆς αἰθούσης, ἐνθα εὐρίσκοντο ἡ Κολόμβια μετὰ τῶν ξένων τῆς· αἱ σφαίραι διεπέρασαν τὰ φύλλα τῶν παραθύρων καὶ σχίζαι ξύλων ἔπεσαν ἐπὶ τῆς τραπέζης, παρὰ τὴν ὅποιαν ἐκάθηντο αἱ δύο γυναῖκες. Ἡ Λυδία ἀφῆκε κραυγὴν τρόμου, ὁ συνταγματάρχης ἤρπασεν ἐν τουφεκίῳ, ἡ δὲ Κολόμβια πρὶν προφθάσῃ οὗτος νὰ τὴν κρατήσῃ ὤρμησεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ τὴν ἤνοιξε μεθ' ὀρμῆς. Ἐκεῖ δὲ ὄρθια ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ κατωφλίου, προτείνασα τὰς χεῖρας, ὅπως καταρασθῆ τοὺς ἐχθρούς της :

«Ἄνδρσι! ἐκραύγασε· τουφεκίζετε γυναῖκας καὶ ξένους! Εἰσθε Κορσικανοί; Εἰσθε ἄνδρες; Ἄθλιοι, ὅπου μόνον νὰ δολοφονῆτε εἰς εὐρέτε! ἔμπρός, προχωρήσατε, ἂν τολμᾶτε! Εἶμαι μόνη, ὁ ἀδελφός μου λείπει μακρὰν. Σκοτώσατέ με, σκοτώσατε τοὺς ξένους μου. Εἰσθε ἄξιοι νὰ τὸ κάμετε αὐτό... Ἄλλὰ δὲν τολμᾶτε, δειλοί, δὲν τολμᾶτε! εἰς εὐρέτε ὅτι ἡμεῖς ἐκδικούμεθα. Πηγαίνετε, ἴπηγαίνετε νὰ κλαύσητε ὡσὰν γυναῖκες, καὶ νὰ ἦσθε εὐχαριστημένοι ποῦ δὲν ζητοῦμεν καὶ ἄλλο αἷμα!»

Ἡ φωνὴ καὶ ἡ στάσις τῆς Κολόμβιας εἶχόν τι τὸ ἐπίσημον καὶ φοβερόν· ἰδὼν αὐτὴν τὸ πλῆθος ὑπεχώρησεν ἔντρομον, ὡσεὶ ἔβλεπε κακοποιόν τινα μοῖραν, ἐξ ἐκείνων περὶ ὧν τρομακτικὰς ἱστορίας διηγούνται ἐν Κορσικῇ κατὰ τὰς χειμερινὰς νυκτερίαις. Ὁ πάρεδρος, οἱ χωροφύλακες καὶ τινες γυναῖκες ἐπωφελήθησαν τῆς εὐκαιρίας ταύτης ὅπως παρέμβωσιν ἀναμέσων τῶν δύο διαμαχομένων μεριδίων· διότι οἱ βεββιανικοὶ ποιμένες εἶχον ἐτοιμάσῃ τὰ ὄπλα των καὶ παρ' ὀλίγον θὰ ἐπήρχειτο γενικὴ συμπλοκὴ ἐν τῇ πλατείᾳ. Ἄλλ' ἄμφοτέρα τὰ κόμματα ἔστεροῦντο ἀρχηγῶ, οἱ δὲ Κορσικανοί, πειθαρχῶντες καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς παραφοραῖς τῶν παθῶν των, σπανίως ἔρχονται εἰς χεῖρας ἐν ἀπουσίᾳ τῶν πρωτουργῶν τῶν ἐμφυλίων πολέμων αὐτῶν. Ἄλλως δὲ ἡ Κολόμβια, ἣτις ἔνεκα τῆς ἐπιτυχίας ἐγένετο μετριοπαθῆς, συνέσχε τὴν εὐάριθμον φρουρὰν τῆς οἰκίας τῆς. Ἄφῆσατέ τους νὰ κλαύσωσιν οἱ δυστυχισμένοι! εἶπεν· ἀφήσατε τὸν γέροντα αὐτὸν νὰ παρῆ τὴν σάρκα του. Τί θὰ μᾶς ὠφελήσῃ ὁ φόνος τῆς γραίας ἀλώπεκος, ἡ ὅποια δὲν ἔχει πλέον ὀδόντας διὰ νὰ δαγκάνῃ;—Γκιούδικε Βαρρικίνη! ἐνθυμήσου τὴν δευτέραν Αὐγούστου! ἐνθυμήσου τὸ αἱματωμένον σημειωματᾶριον, εἰς τὸ ὅποιον ἔκαμες μὲ τὸ χέρι σου τὴν πλαστογραφίαν. Ὁ πατέρας μου

ἔγραψεν εἰς αὐτὸ τὸ χρέος σου· τὸ ἐπλήρωσαν τὰ παιδιὰ σου. Σοῦ δίδω ἐξόφλησιν, γέρον Βαρρικίνη!»

Συνάψασα δ' ἡ Κολόμβια ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς χεῖρας καὶ περιφρονητικῶς μειδιῶσα εἶδεν εἰσαχόμενους τοὺς νεκρούς εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἐχθρῶν της καὶ τὸ παρακολουθοῦν πλῆθος διαλυόμενον ἔπειτα βραδέως. Ἐκλείσει τὴν θύραν καὶ ἐπαυελθοῦσα εἰς τὸ ἐστιατόριον εἶπε πρὸς τὸν συνταγματάρχην.

«Σὰς ζητῶ συγγνώμην διὰ τοὺς συμπολίτας μου, κύριε. Ποτὲ δὲν ἐπίστευα ὅτι Κορσικανοὶ θὰ ἐπυροβόλουν εἰς οἰκίαν, ὅπου εὐρίσκονται ξένοι· καὶ ἐντρέπομαι διὰ τὸν τόπον μου.»

(Ἐπεταί συνέχεια).

Ἡ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑ ΚΑΙ Ἡ ΦΥΣΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ἐπάρχουσι πολλοὶ εἰσέτι οἱ νομίζοντες, ὅτι ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη δὲν ἐξαρκεῖ νὰ ἐρμηνεύσῃ πάντα τὰ φαινόμενα τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Οὔτε τὰ θαυμάσια αὐτῆς ἐργαλεῖα, οὔτε ἡ ἀψευδὴς μέθοδος, οὔτε τὰ ἀσφαλέστατα κριτήρια τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐξεταζομένης ἀληθείας εἶνε ἱκανὰ νὰ στερεώσωσι τὴν ἀπόλυτον αὐτῆς ἐπικράτειαν. Πολλοὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ συμβαίνουσι πολλάκις πράγματα τινὰ ἀνεπίδεκτα μὲν φυσικῆς ἐξηγήσεως, ὀφθαλμοφανῆ δὲ καὶ παραδοξότατα. Ταῦτα εἶνε τὰ λεγόμενα μυστηριώδη φαινόμενα, τὰ τῆς δεισιδαιμονίας ἢ τοῦ βασιλείου τῶν δαιμόνων, εἰς οὓς οὗτοι πιστεύουσιν ἔτι καὶ σήμερον. Σφάλλονται οἱ νομίζοντες, ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις τοῦ φωτός καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐφυγαδευθήσαν ὅλα τὰ φάσματα ἐκ πάσης γωνίας καὶ ἀποκρυφῆς. Ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει, ὅτι ὁσάκις ἐπλήθυνεν ἡ γνῶσις τῆς φύσεως ἀνεφάνησαν πάλιν τὰ μυστηριώδη φαινόμενα, ὅπως ἡ τῷ φωτὶ παρακολουθοῦσα σκιά, οἰονεὶ ἐναντιούμενα πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιστήμην, ἣτις θέλει νὰ κατανοήσῃ καὶ νὰ καταμάθῃ τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως. Οὕτως ἐπὶ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἐπιστημῶν, τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ ἑκτῇ ἑκατονταετηρίδι, ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐκαίοντο αἱ πυραὶ τῶν μαγισσῶν, αἵτινες ἐθανατοῦντο ἔνεκα τῆς ἐπικρατούσης περὶ αὐτῶν κελπηνημένης γνῶμης. Δὲν παρῆλθε πολὺς ἤδη χρόνος, ὅτε ἐν τινι νεκροταφείῳ τῶν Παρισίων ἐτελοῦντο θαύματα, ἅτινα μόνον βασιλικὸν διάταγμα ἠδυνήθη νὰ καταπαύσῃ. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς φθινοῦσης ταύτης ἑκατονταετηρίδος μετὰ τῶν μεγάλων ἐφευρέσεων τῆς φυσικῆς ἐβλάστησεν ὁ καλούμενος ζωϊκὸς μαγνητισμὸς τοῦ Μεσμέρου, τουτέστι τὸ δόγμα περὶ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης δυνάμεως,